

ERDELYI ÉLET

POLITIKAI,
TÁRSADALMI,
MŰVELÉSI-ÉS
KÖZGASZTÁGI
CÉLÚ HETILAP

20
LEJ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1934. VII. 21. : XXIII. évf. 21 sz. : 20 lei

TARTALOM:

berék és a méhek. (Ha akarsz mese, ha akarsz —
és). — Vezérkari portrék: Caba Gyula, Jellinek Jó-
sef, Dr. Justh János. — Világszerte löllendült a halál-
reszkedők üzlete. — Aradi tervet kisajátított a rádió-
szomság a „lelete-rádiósok” lelkutatására. — Színház
szomségpolitika. — Aradi és timișoara-i rotaryánu-
szomság utazása a jugoszláv határig és vissza. —
szomségnyeséken minden csendes. — Légzési gyakorla-
ttal gyógyítja a magas vérnyomást egy Aradon is-
tálló orvos. — Milliók zsugorodtak össze a Transylva-
nia-cipőgyár összeomlásánál. — Erdélyi szász író, akit
Bucarestben elismernek, — szűkebb hazájában agyon-
légatnak. — Egy bucurești professzor román szármá-
sú műkincseket ledezett lel bécsi muzeumokban, stb.

I. Schutz

posztóáru-
nagykeres-
kedés.

ARAD,
Bulev. Regina Maria

— A „REGGEL” —

kiadóhivatala fokozottabban óhajtja t. olvasótáborának érdekeit szolgálni, ezért kéri, hogy

ha valaki előfizetni akar,

ha valakinek címváltozása van,

ha nem kapja a lapot,

ha a kézbesítő körül panasza van:

forduljon rögtön a „Reggel” kiadóhiv.-jához. Str. M. Nicoara 1.

M e g n y i l t

Balázs Magda kozmetika szalonja **Arad, Bulev. Regele Ferdinand 19 szám alatt.**

Arcápolás, kikészítés, helyi fogyasztás, a legmodernebb külföldi módszerek szerint

Bevásárlás előtt tekintse meg **Szántó és Komlós** ruhanagyáruház szenzációs kirakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben. **ARAD, Színházépület.**

Bibliocluj / Central University Library Cluj

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes szám ára 20 lei

Magyarországon 60 fil.

Jugoszláviában 5 dinár

Csehszlovákiában 4 c. k.

Amerikában 1 évre 6 d.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000 lei, magánosoknak 600 lei, nyugdíjasoknak, köz-

|| tisztviselőknek 300 lei.
Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féoldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők be, vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lej, hirdetés oldalon 6 lej, — négyzetem.-ként. Nyilttér rovatban 50 lei, szövegközti részben 32 lei a sordij. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végén szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadóhivatali hírek.

Szerkesztőség: ARAD, Str. Românuului 1. (Palatul B. Româneasca) Tel. 520.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—10-ig, d. u. 4—6-ig.

Kiadóhivatal és nyomda: Bulevardul Regele Ferdinand 5.

Timișoarai kiadóhivatal: Strada Eugen de Savoya 12

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbízottak: București, Cluj, Timișoara, Oradea, Brasov, Satu-Mare, Tg-Mures

A herék és a méhek

Ha akarod mese, ha akarod
— más

... és lassanként minden mező a herék tulajdonába került. Dróthálókat feszítettek a mezők fölé és mindenütt tilalomfákat állítottak fel. A tilalomfák arra figyelmeztették a szorgalmas méheket, hogy a virágokhoz szigorú büntetés terhe alatt tilos hozzányulni...

Mi más következzék ebből? Természetesen csak az, hogy a szorgalmas méhek munka nélkül maradtak, lerongyolódtak, éheztek és elégedetlenkedtek. És amikor a munkanélküliség, a nyomor már nagyon kínozta őket, gyűléseket tartottak a piacokon, amelyeken határozatokat hoztak és ezek alapján küldöttségeket menesztettek a herékhez, azzal a kéréssel, hogy távolítsák el a tilalomfákat és dróthálókat, engedjék meg a munkanélküli méheknek, hogy lépet készíthessenek az üres mezőkön és mézet gyűjthessenek azokból a virágokból, amelyeket ugysem használ senki. Kérésüket azzal indokolták, hogy a Teremtő a mezőket valamennyi méh számára teremtette.

E kérés eredményeképpen a herék a dangókhöz fordultak. Megbízták őket azzal: oktassák ki a szerencsétlen, félrevezetett méheket, magyarázzák meg nekik, hogy nem azért szegények és munkanélküliek, mert egyesek lefoglalták maguknak a mezőket, de ott nem dolgoznak, vagy alig dolgoznak. Hanem: szegénységük onnan ered, hogy tulságosan szeretik a maláta és a komló levét — vagyis alkoholisták — hogy tulságosan sok méh születik évenként, amit

Ha az üzleti gondokkal fekszel le, ébredj fel
egy jó reklámötlettel.

a tudomány tulnépesedésnek nevez, hogy tudniillik a mezők nem is termelhetnek annyi mézet, mint amennyi az elszaporodott méhek fenntartására elég volna. Viszont óvják a méheket attól, hogy tulságosan sok méz teremjen a mezőkön, mert így áll be a vészes jelenség, amelyet a tudomány tulnépesedésnek nevez. Ép ezért megtanították a dangók a munkanélküli, nyomorgó és szegény méheket arra is, hogy mi hárithatja el ezt a nagy veszedelmet: a vámvédelem. Ez abból áll, hogy a herék a vámok segítségével megvédik őket a külföldről behozott olcsó méz konkurenciája ellen és így gátat vetnek a rettenetes tultermelésnek.

Legfőképpen pedig arra oktatták a dangók a sinylődő méheket, hogy némely dolgok a világ kezdete óta megvannak és azokon ennél fogva a jövőben sem lehet változtatni.

Sőt! Azt is kifejtették, hogy minél több a here, annál jobb dolguk van a méheknek. Mert a herék töméntelen mézet fogyasztanak és ezáltal munkát adnak a méheknek, akik közül azok, akiket a herék a drótháló mögé beengednek, mézet gyűjthetnek a heréknek; ha tehát a herék nem volnának, nem volna, aki elfogyasztaná a méhek mézét és így a méheknek munka hiányában éhen kellene halniok.

Végül pedig bebizonyították a dangók a méheknek azt is, hogy ha mezőket és a virágokat nem foglalnák le maguknak egyesek — akár dolgoznak a mezőkön, akár nem —, akkor a társadalom nem állhatna fenn, amint azt minden társadalmi törvény mondja és a társadalom minden oszlopos tagja tanítja időtlen idők óta.

CC-0. Cluj Central University Library Cluj

*

A méhek meghallgatták mindezt a sok okos és igaz beszédet és gondolkodtak rajta. Gondolkodtak, gondolkodtak, amíg a sok gondolkodástól a fejük nagyon meg nem fájdult. Jobban, mint a gyomruk. Akkor aztán abbahagyták szegények a gondolkodást és attól kezdve valóban és végleg nekiadták magukat az alkoholnak és a tulnépesedésnek.

d—c

V e g y e n
szerencsés
Goldschmidt
sorsjegyet !

Vezérkari portrék

Arad politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági életéből. (Cikksorozat)

Körülbelül négy éve annak, hogy a hivatalos lap leközölte Caba Gyulának Aradváros és Aradmegye pénzügyigazgatójává való kinevezését. Akkoriban a város adófizető polgársága körében nemcsak a szokásos megelégedést váltotta ki ez a kinevezés, hanem valószínűleg örömet keltett. Hogy miért örvendett Caba Gyula elvégzését, az a legelőkelőbbnek a pályafutása világítja meg. Ezt a pályafutást ismertetjük itt röviden.

Harminc évnél is hosszabb ideje annak, hogy Caba Gyula az aradi pénzügyigazgatósághoz került mint gyakornok. Szorgalmával és rátermettségével annyira kiérdemelte mindenkorai feljebbvalói elismerését, hogy mindenkor a legjobb minőség alapján lépett elő. A pénzügyigazgatóságnak majdnem minden osztályán működött Caba Gyula, aki így alaposan megismerte ennek a városnak polgárságát. Mondhatni személyesen ismeri az adóalanyokat, különösen amióta az adóhivatali pénztár élére került. Ezen a téren találta az imperiumváltozás. A sibiui Consiliul Dirigent pénzügyi titkárrá nevezte ki ugyancsak az aradi pénzügyigazgatósághoz, majd hamarosan pénzügyi tanácsos, azután pedig helyettes pénzügyigazgató lett. Körülbelül négy éve, hogy mint igazgató az aradi pénzügyigazgatóság élére került és azóta közmegegyezésre tölti be felelősségteljes állását.

Caba Gyula tehát, mint a fenti adatokból kiviláglik, Aradon kezdte pénzügyi pályáját és itt emelkedett mostani diszes pozíciójába, ahová nem politikai érdemek emelték, ahová nem befolyásos személyiség protezsálta, hanem ahová a saját tehetsége és tudása és bőséges tapasztalatai révén jocosan került.

Caba Gyula pénzügyigazgató abban a szerencsés helyzetben van, hogy nemcsak az államkincstár érdekeit tudja kellőképpen megvédeni azon a helyen, ahová a legfelsőbb hely bizalma állította, hanem eleget tud tenni annak a sokszor hangoztatott elvnek is hogy az adókiivetés az adózó polgárok teherbirásának határát soha túl ne lépje. Caba Gyula ezt a követelményt könnyen teljesítheti, hiszen három évtizedet meghaladó aradi működése alatt ugyyszólván minden adófizető polgár személyi és anyagi viszonyait ismeri és

Az ut a meggazdagodáshoz a reklámon át vezet.

Rockefeller

ennek figyelembevételével egyeztetni össze az állam érdekeit a polgárság érdekeivel. Elsőrangú, pontos és pedáns tisztviselő, aki nemcsak a kincstár első tisztviselője Aradon és a megyében, hanem érző ember is, aki részvétellel viseltetik az emberi nyomorúság iránt. Alantosai rajongva szeretik főnöküket, aki szigorú feljebbvaló ugyan, de nem szokta éreztetni a hivatali distanciát senkivel. Ajtaja külföldön nyitva áll bárki számára. Mindenkit türelemmel és sok megértéssel hallgat meg és ahol jogos sérelmet lát, ott a lehetőséghez képest segít és orvosol. Ezért szeretik Aradon Caba Gyula pénzügyigazgatót.

Javakorebeli ur. Régebben alig játszott szerepet Arad város gazdasági és társadalmi életében, mert kizárólag az üzletnek élt. A békevilágban akkor a Ländler-féle fatelepet átvette a Hazai Fatermelő, a szakkörökben **Jellinek József** elismerésnek örvendő Jellinek József lett ennek az előkelő aradi vállalatnak vezérigazgatója. Az idők során Jellinek maga is érdekeltséget vállalt a vállalatnál, amelynek felvirágoztatása nagyban az ő munkásságának és szaktudásának javára irandó. Különösen a háború idején működött eredményesen az aradi vállalat, amelynek máshol is voltak fűrészerei. A hadseregnek szállított a Hazai Fatermelő rengeteg mennyiségű épületfát és szolid áraival, korrekt üzleti elveivel kiérdemelte a hadvezetőség elismerését. Az imperium átvétele után Jellinek egyideig még megmaradt a Pátria néven nacionalizált vállalat élén, majd likvidálván érdekeltségét, kilépett a vállalat kötelekéből és más téren érvényesítette közzgazdasági tudását és képességeit.

Amikor a nagymultu Aradmegyei Takarékpénztár érdekeltségégen változás állott be, Jellinek intenzíven bekapcsolódott a pénztár érdekeltségébe és elnökgazgatója lett a vidék egyik első pénztárájának. Azóta változatlanul működik mint elnökgazgató a takarékpénztár élén. De nemcsak a szorosán vett közzgazdasági életben fejt ki tevékenységet a korát megcáfoló fűrészességű és frissességű öregúr, hanem résztvesz a város társadalmi életében is. Im már két cikluson keresztül elnöke az aradi Lloyd Társulatnak, amely nagyrészt az ő agilitásának, fáradhatatlan buzgóságának és fiatalos lelkesedésének köszönheti, hogy felépült saját otthona, amely találkozóhelye Arad számottevő társadalmi tényezőinek. A napi munka után ide tér meg az elnök ur, aki klubtársai között pihenni ki fáradalmait, irányítja a nagymultu klub ügyeit és résztvesz a tagok szórakozásaiban. Általános tisztelet környezi Jellinek Józsefet, aki egyike ama keveseknek, akik a saját erejükből küzdöttek fel magukat

Ami a lokomotivnak a gőz, az a kereskedőnek a reklám.

oda, ahol embertársaik elismerése, de sokszor irigykedése is körülveszi őket.

Néhai Justh Gyulának, a megalkuvást sohasem ismerő ellenzéki magyar politikusnak, a magyar képviselőház egykori elnökének a fia. Mint fiatal ember lépett a politikai pályára. Természetesen temperamentumos
Dr. Justh János apja politikáját vallotta ő is, de nem azzal a lobogó tüzzel, nem azzal a mindent magával ragadó elánnal, mint az apja. Már fiatal korában higgadt és nyugodt volt dr. Justh János, akiben azonban belül izzott a meggyőződés, amelyből jottányit sem engedett, bármily megpróbáltatások vagy megkörményezések érték is. A magyar országos politikában kevés szerepet játszott. Tagja volt ugyan a magyar képviselőháznak, de nem érezte jól magát a fórumon. Visszavágyódott szűkebb pátriájába, Csanád megyébe, amelynek életében jelentős szerepet játszott, különösen a háboru után, amikor a Károlyi-kormány főispánná nevezte ki. Dr. Justh János nem rokonszenvezett Károlyiékkel, de elfogadta a kinevezést, hogy hasznára legyen Csanád megyének, amely szomoruan nélkülözte nagynevű fiát, a tornyai családi sirboltba örökre megtért Justh Gyulát.

A kommunizmus kitörésekor dr. Justh János Aradra menekült, ahol tüntető szeretettel fogadták apja egykori politikai barátai. Dr. Justh János azóta aradi polgár lett. Tornyai birtokát az agrárreform során kisajátították és most olyan egyszerűen él, mint egy kishivatalnok. Itt Aradon azonban nem élheti mégsem azt a teljesen visszavonult életet, amelyet élni szeretne. Valamire elkötelezi a név, amelyet visel és a tradíció, amelyet nagynevű apjától örökségképen átvett: hogy dolgozzék a magyarságért. Dr. Justh János bekapcsolódott az aradmegyei magyarság politikai életébe és mint a párt egyik alelnöke értékes és eredményes tevékenységet fejt ki. Az aradi uritársaságok szeretik ezt a halkszavu, tetőtől talpig urat, akinek nincs más szenvedélye, mint a bridge. Egyébként ő az aradi bridge szövetség elnöke és az ő irányítása mellett az aradi szövetség tagjai sok szép mérkőzésen szerepeltek dicséretes eredménnyel.

Felhívás

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a tulajdonomat képező str. Consistorului 35 sz. alatti
mosóda vezetését

1934 július 15-én

Ismét átvettem,

melyet ezután személyesen fogok vevőim teljes megelégedésére vezetni. Az eddigi bérlőtől ki nem váltott gallérok stb. a n. b. vevőimnek bármikor rendelkezésükre állanak.

Tisztelettel:

Buttinger Terézia, tulajdonos.

Világszerte föllendült a halálkereskedők üzlete

Német cégek hadianyagot szállítanak Franciaországna. — Franciák repülőgépekkel látják el a németeket. — Európa Törökországot, Amerika Boliviát szereli föl

A „Daly Herald“-ból fordítja az E. É. munkatársa a következőket:

„Önnek a legjobb hadieszközre van szüksége: szolgálhatunk velük“.

Ez a magánfegyvergyárak mottója világszerte.

Puskát, ágyut, tankot, hadihajót mérges gázt adnak el olyan hideg vérrrel, mint ahogyan akármelyik kereskedelmi utazó egy tétel gyapotárut elad.

Nem törődnek vele, ki vásárol, vagy hogyan használják föl a vásárolt árut.

Undershaft, Bernard Shaw „Barbara órnagy“ című művében ezekben a szavakban foglalja össze a fegyverkereskedők hitvallását:

„Hogy személyekre vagy elvekre való tekintet nélkül fegyvert adjunk mindenkinek, aki becsületes árat kínál érte; a nihilistáknak a cáár ellen, kapitalistáknak a szocialisták ellen, protestánsoknak és katolikusoknak, betörőknek és rendőröknek, fekete embereknek, fehér embereknek és sárga embereknek, minden fajtának, minden nemzetnek, minden fölfogásnak, minden örületnek minden ügynek és minden gaztettnek“.

Igy történik, hogy brit fegyvereket használhatnak brit katonák legyilkolására, francia készítményeket franciák lemészárlására, olasz fegyvereket olaszok kiirtására.

Éppen most, az üzletmenet kedvező. Az érdekeltségek abban biznak, hogy még kedvezőbbre fordul.

A tisztességes közvélemény régen megállapította, hogy ezeket az üzelmeket meg kell szüntetni.

Erre az egyetlen módszer, hogy kivonják a magánprofit érdekköréből, elvegyék olyan érdekeltségek kezéből, amelyeknek

nagyszerű üzletet jelent, hogy nemzeteket egymás ellen uszítsanak és támogassák a háborút okozó fegyverkezőversenyt.

Pittman amerikai szenátor, a külügyi bizottság elnöke bejelentette, hogy egy hadviselő állam bombavető repülőgépeket akar vásárolni az Egyesült Államokban, hogy a másik hadviselő fél asszonyait és gyermekeit legyilkolhassa. A chilei lapok azzal vádolják Amerikát, hogy nagy hasznot

huz a Gran Chacoért folytatott háboruból. De brit, francia és más európai cégek is nagymennyiségű hadianyagot szállítanak. Anglia ágyukat, gépfegyvereket, puskát és 80.000 embernek való uniformist szállított Boliviának. Egyik angol cég mindkét hadviselő félnek szállított nagymennyiségű géppuskát és lőszert. Az amerikai kereskedelemügyi minisztérium jelentése szerint Bolivia a múlt évben 50.000 font áru repülőgépet vásárolt Amerikában. Peru pedig 75.000 font árut, Argentina 140.000 font áru fegyvert vásárolt.

Csehszlovákia, Franciaország, Oroszország és Olaszország Törökországot látja el nagymennyiségű hadianyaggal. Brit cégek hidroplánokat és légi védelmi ágyukat adtak el Törökországnak. A török repülőgépeket főként Franciaország, Hollandia és Olaszország szállítja. Torpedórombolókat és tengeralattjárókat a törökök Hollandiától és Olaszországtól vásárolták.

Olaszországban csak hadianyaggyárak dolgoznak teljes üzemmel. A Breda-művek éjjel-nappal dolgoznak. A Terni-gyár és a Fiat-művek szintén egész éjjel dolgoznak. Svájc-ból a múlt évben 360.000 font áru fegyvert és lőszert szállítottak külföldre.

A francia hadiipar a vezető párisi lapok segítségével irányítja a közvélemény nagyrészét. Tavaly kiderült, hogy a Gnome et Le Rhone vezető francia cég a légügyi minisztérium hallgatólagos jóváhagyásával repülőgépmotorokat szállítottak Németországnak. Rochling német vasgyáros, aki éppen a napokban jelentette ki egy népgyűlésen, hogy a franciák esküdt ellensége, páncélt szállít a francia haditengerészetnek, azonkívül pedig vasbetonanyagot a francia keleti határokon épített védőövekhez.

Sokmilliárd frankot öltek már bele a keleti tartományok talajába, bár katonai szakértők megállapítják, hogy semmi értékük nincsen a mai modern hadviselésben, amikor repülőgépek játszák a főszerepet. De a francia sajtó állandóan a legnagyobb lelkesedéssel ír ezekről az erődökről. A német gyárosoknak sem rossz üzlet.

Az osztrák Heimwehrt Schneider francia ágyugyáros is támogatta. Francia repülőgépmotorgyárak német gyáraknak adták el szabadalmaikat.

Schneidert a francia akadémia erkölcsi és politikai tudományok szakosztályu tagjává választotta.

Belgiumban is csak a fegyvergyárak dolgoznak teljes üzemmel. Nagymennyiségű fegyvert szállítanak a Távolkeletre és Dél-Amerikába. De rengeteg fegyvert csempésznek át Németországba is. Nem azért, mintha ez tilos lenne, hanem, hogy vámot ne kelljen fizetni.

A reklám oda is jusson el, ahol a madár se jár.

Aradi tervet

Kisajátított a rádiótársaság a „fekete-rádiosok“ felkutatására

(Arad.) A román rádiófuzió társaság a posta közvetítésével néhány nappal ezelőtt kezdte meg a rádióelőfizetők ellenőrző-táblácskáinak kiosztását. Ezeknek a táblácskáknak érdekes történetük van és bár most még szerényen huzódnak meg a lakások ajtain, valószínűleg még sokat hallatnak magukról és hangosabbak lesznek, mint a hangszórók.

A mese három évvel ezelőtt kezdődött, amikor egy aradi fiatalember azon kezdett tünődni, milyen módon lehetne véget vetni a mindenkire kellemetlen és zaklatásszerű rádiórazziáknak, anélkül, hogy a leadótársaságoknak kára lenne. Statisztikák és szaklapok tanulmányozása után megállapította, hogy a „fekete“-rádiosok legnagyobb ellensége a nyilvános ellenőrzés. Az engedély nélküli rádiózók tulnyomó részét feljelentés alapján bírságozták meg az egész világon. Ebből a statisztikai tényből született meg a fiatalember ötlete, mely szerint

ha az előfizetők ajtaira mindenki által látható táblácskákat helyezünk el, akkor azonnal mindenki megláthatja, ki rádiózik engedély nélkül.

Ezáltal ugy a hivatalos, mint a tömegellenőrzést megkönnyítik.

Amint megvolt az ötlet, a feltaláló hozzálátott annak értekesítéséhez. A mediási vasgyárban saját terve szerint mintatáblákat készíttetett és megállapodott azok árára vonatkozólag is. Eszerint egy táblácska egyszerűbb vagy diszesebb kivitelben 4–6 lejbe került volna. Azután ajánlatokat tett különböző országok rádiótársaságainak. Hónapokon keresztül tárgyalt Angliával és még ma sem szakadt meg tárgyalásai a magyar leadótársasággal. Többek között beadta ajánlatát a román postának is, miután ennek feladata az előfizetési díjak beszedése és az előfizetők ellenőrzése.

Néhány hónap múlva azt a választ kapta, hogy a román posta nem foglalkozik ajánlatával. Ezzel szemben azonban mi történt? Az ajánlat vétele után a rádiótársaság árlejtést hirdetett ellenőrző táblácskákra és a legelőnyösebb ajánlattevőtől darabonkénti 20 lejes árban meg is vásárolta azokat. Az aradi fiatalember semmit sem tudott az árlejtésről és így ötletével, valamint 4 lejes táblácskáival hoppon maradt. Most azon töri a fejét, nem kellett volna neki is többet kérnie értük, talán akkor ő is csinálhatott volna üzletet. Az ügyet egyébként nem hagyja annyiban, mert ötlete felhasználásáért legalább előzetes költségei megtérítését kéri.

Az már nem az ő feladata kideríteni, hogy miért vásárolt a rádiótársaság 4 lejes táblácskákat 20 lejes árban és miért adták el ezeket 35 lejért a rádióelőfizetőknek? Ez a nagy kérdés, amiről beszélnek majd a hangszórók is.

Színház

és közönségpolitika

(Timișoara.) Az egyszeri zsidó kikeresztelkedett. Meglátja a plébános egy pénteki napon, hogy a zsidó sült libát eszik. A böjti tilalom ellenére. Ráförmed a zsidóra: — Nemrég keresztelkedtél meg és máris megszegtéd a böjti parancsot?

Azt feleli a hitsorsos:

— Tisztelendő uram rámöntött egy kis vizet és én zsidóból katolikus lettem. Én is ráspricceltem egy csöpp vizet erre a libára és azt mondtam neki: Eddig voltál liba, most leszel hal. Hát ki szegte meg itt a parancsot?

Ez a régi adoma jut eszünkbe, amikor a színházak közönségpolitikáját nézzük, helyesebben, amikor azt a ürt szemléljük, ami a tömegek, népnevelés művészet komoly értékein keresztül való igazi színházi közönségpolitika helyett a színházügy területén tátong.

A színházigazgatók rámondják a halra — az olcsó szórakoztató árura, erre a vékonypénzü keszegre —, hogy pecsenye s az a szegény közönség, ha kell még neki egyáltalán színház, kénytelen pecsenyének elfogadni a kárászt s s még jó, ha a sok szálkától meg nem fullad.

De ez a sok száлка hasznos és színházigazgatói üzletpolitikának, mert azt képzei, hogy ettől a sok szálkától nem látják a gerendát, már tudniillik azt a gerendát, ami a szellemi olcsójánosoknak, megalkuvásnak, művészetlenségnek ugyszólván a szimboluma.

Olcsó konzervhállal táplált közönség mellett, amely már a tikkadásig szomjas az új táplálékra, nem lesz pecsenye az új művészetből, legfőljebb az üzleti vállalkozás saját kis pecsenyéje sül meg ideig-óráig még.

Amivel törődnek és amivel nem törődnek

A színházak manapság csak addig és annyit törődnek a közönséggel, amíg az fizet és amíg be nem huzzák a színházba. De ha már bent van (s vajjon bent van-e?), nem törődnek azzal, hogy mit kap. Csak a reklám, a hirdetés, a blöff erejéig törődnek vele, de nem törődnek azzal, hogy a léleknek és szellemnek is járna valami táplálék. Holott a színház ezért lett, ezért született meg, ez tartotta életben évezredek fejlődésén át. Az az ereje, hogy a művészetten keresztül hitet életlátást, örömet és magasrendűséget adott az emberi léleknek. Ráeszméltette a szépségére, az élet igaz és

Beteg boltnak reklám az orvossága

mélységes értelmére, a fantázia ismeretlen világaira, az emberi és művészi teremtőerő olyan új vidékeire, amelyeket áhítatos ámulattal, fölfokozódó életörömmel meggazdagodva veszt tudomásul.

Ennek a kulturának az oszlopai Aischylos, Sophokles, Euripides művei a görög korban, a misztériumdrámák, a commedia dell' arte, Shakespeare, Molière, a francia klasszikus dráma, Goethe, Schiller, a romantika, majd a tizenkilencedik században Ibsen, Csehov és a huszadik századra átnyúlóan Shaw, a modern dráma és tragédia kísérlete egészen a mai kor sokféle ágazó kereséséig.

S amikor az ember, a kritikus, a közönség a komoly értékek hiányaért a múlt értékeinek elhanyagolásáért vonja felelősségre a mai színházat, a felelet könnyed vállrándítás: „A mai közönségnek nem kell az irodalom”.

Törődjenek a közönséggel

Nem igaz! Olcsó kifogás! Nézzen már szemébe ennek az áttatásnak minden gondolkozó agy. Nem igaz ez a szemforgató kibuvó, ez az ámtás, amit a sanda üzlet a hamis portéka elsözásáért talál ki. Megpróbálták-e és próbálják-e az irodalmat? Mert addig nem beszélhetnek!

De van itt másik hazugság is! Hazugság az irodalom és színház, költő és szindarabiró szembeállítása is. Mert az igazi színház mindig művészi cél, szándék és eredmény s az igazi irodalom sem egyéb, mint a művészi értékű kifejezés. Nem dülünk be ennek az üres frázisnak. Közönségpolitikát várunk a kizárólagos üzletpolitika helyett, nagyobb és biztosabb kenyeret a színésznek, értékesebb, szellemileg kalóriadusabb táplálékot: művészetet a közönségnek!

Mert a halból még csodával sem lehet pecsenyét sütni: A színház életében sem.

Legföjlebb kóklerséggel. A szemfényvesztés pedig már nagyon közel jár a szélhámossághoz s nagyon távol van az egészséges uttól.

Törődjenek a közönséggel. Adjanak művészetet — a népnek. Annak a népnek, amely a színházakból kirekesztetteköl áll, annak a népnek, amely ezt várja, amely ezt megérdemli és amely ezáltal újra befogadja és magához öleli a színházat.

Értékes ajándékokat, arany, ezüst és aragonit tárgyakat és vászástékban
olcsó árban vásárolhat

Hartmann Kálmán ékszerész Arad,
Minorita palota. —

Orvosi kozmetikai intézet Arad, strada Románului 10
Szórtelenítés, szemölcseltávolítás, arcápolás (bérletben is). Esti kitészíté. Külön tisztviselő árak

**Az ég reklámja a szivárvány. Ilyen hatásos
reklámra törekezdj!**

Aradi és timișoarai

rotaryánusok kalandos utazása
a jugoszláv határig és vissza

(Arad.) A jugoszláviai Rotary-klubok központja nemrég vendégségbe hívta Belgrádba a romániai Rotary-klubokat. A meghívás értelmében az indulás szombaton, e hó 14-ére volt kitűzve Jimbolián át, még aznap megérkezés Belgrádba, vasárnap délelőtt nagyszabású összejövetel és előadások a belgrádi klubban, majd kirándulás a Belgrádtól nem messze levő királyi kastélyba, ahol diszebéden vendéglük meg a romániai rotaryánusokat. A meghívás szerint a meghívott klubok tagjai utlevél és vízum nélkül utazhatnak Jugoszláviába, ahol a határon a belgrádi klub kiküldöttjei várják és fogadják a vendégeket.

E szívélyes meghívás elől igazán nem lehetett kitérni. Ez lett volna az első alkalom, hogy a két ország rotaryánusai összejöjjenek és barátkozzanak egymással.

Az aradi és timișoarai klubok a legnagyobb örömmel fogadták a meghívást és mintegy husz tag jelentkezett a kirándulásra.

Az aradiak Timișoarán találkoztak az ottaniakkal és azután Jimbolián át együtt utaztak a jugoszláv határ felé. A román határrendőrség, miután

megkapta a kellő instrukciókat, nem gördített akadályt az elé, hogy a kirándulótársaság utlevél nélkül távozzék az országból.

Az oly szépnek és kellemesnek ígérkező belgrádi kirándulásból azonban semmi sem lett. Hogy mi történt, azt a következőkben mondja el az egyik aradi résztvevő:

— Előre örvendtünk a baráti összejövetelnek, amelyet a belgrádi klub rendezett. A legcsekélyebb nehézség nélkül léptük át utlevél nélkül a román határt. De már a határ tulsó részén kellemetlen meglepetésben volt részünk. A jugoszláv határrendőrség tisztviselői vízumozott utlevelet kértek mindegyiküinktől. Mi természetesen ilyen nem tudunk felmutatni, hiszen sem utlevelet, sem vízumot nem szereztünk, mivel a belgrádi meghívón az állt, hogy egyikre sincs szükségünk. Megmagyaráztuk a jugoszláv határrendőröknek, hogy kik vagyunk és milyen céllal akarunk belépni Jugoszláviába. Udvarias formában értésünkre adták, hogy

érkezésünkről nem kaptak értesítést és így legnagyobb sajnálatukra kénytelenek bennünket visszaküldeni román területre.

Műjég állandóan REUSZ jéggyárban

Fény a reklám ünneplő ruhája

Ekkor megkérdeztük, hogy nem érkeztek-e belgrádi urak a hátra, ahol minket a meghívás értelmében várnak Erre is tagadó választ kaptunk. Nem maradt tehát egyéb hátra, mint visszafordulni és a legközelebbi vonattal hazautazni. Képzeltető, mennyire lehangolt valamennyiünket a füstbement kirándulás. Fogalmunk sincs, mi történhetett.

Valószínű, hogy valamely alantas rangu jugoszláv tisztviselő hivatali mulasztása idézte elő ezt a kellemtelen félreértésekre alkalmas adó nem várt fordulatot.

Mindenesetre kíváncsian várjuk a fejleményeket, mert a dolog nem marad annyiban.

A törvényszéken minden csendes

(Arad.) Mindig jó jel, ha a törvényszéki főelnök megkezdí nyári szabadságát. Nemcsak a felesége kíséri el, hanem egy másik hölgy is (akire a törvényes hitves nem szokott féltékeny lenni) és ez nem más, mint Justitia istenasszony, aki a zöldben leteheti a szemére kötött kendőt, amely mögül gyakran szokott előpislantani. Téves ugyanis az a mitológiai megállapítás, hogy az igazság teljesen vak. És egyébként az évszázadok hosszú során önmagától megdőlt.

A most frissen festett komor épület július 15-től szeptember 15-ig kellemesen üres lesz. A folyosókon nem fognak sűrögni-forogni az ügyvédek, ügyvédjelöltek és gépirókissasszonyok. A tárgyalótermek előtt nem fognak tetlenül lebzselni a tanuk, akikre nézve a várakozás sokkal súlyosabb büntetés, mint a vádlottra rászózt szabadságvesztés. Aztán vakációzni fog a bűnügyi főtárgyalások törzsközönsége is.

Két hónapig pihen tehát az igazságszolgáltatás. (Kivételek a váltópörök, bűnügyek és a Marzescu-törvény alapján minősülő esetek.)

Milyen szép is lenne, ha az emberek egyszer mégis annyira okosak lennének, hogy hallgatólagos megegyezéssel, bizonyos pörökre nézve a törvénykezési szünetet bizonytalan időre meghosszabbítanák, amennyiben nem szolgáltatnának rá alkalmat, hogy Justitia istenasszony hamar visszatérjen szabadságáról. De ez csupán ábránd és így meg kell elégedni a hivatalosan megszabott törvénykezési szünettel.

Fagylalt szalont nyitottam

FRITZ ANTAL, cukrász

Arad, strada Mețianu 1.

Fő-üzlet: Ortutay-palota

A jó reklám vevőt vonz

Légzési gyakorlatokkal

gyógyítja a magas vérnyomást
egy Aradon ismert orvos

(Arad.) A városi ember nem vigyáz az egészségére. Ez az általános felfogás. Keveset mozog, sok hust eszik, a lakása rákos bacillusokat kisugárzó földrétegen épült, mérges orvosságokat eresztenek a vérébe, kivágják a manduláit, belélegzi az autóknak tüdőrákot előidéző gázait, olyan főzelékfélét eszik, amelyeket vesekövet képező vegyszerekkel trágyáznak, stb. Ezek veszélyeztetik a városi ember egészségét. Igen figyelemreméltó egy bécsi orvos-tanárnak komoly tudományos alapon álló és bámulatos eredményeket feltűntető eljárása, amely a gyógyászat terén új utat mutat. Dr. Tirala ez a professzor.

Dr. Tirala nem ismeretlen Aradon sem. A háboru alatt hosszabb ideig a Fischer Eliz-palotában levő hadikórházban, P. P. Klemens ezredorvos parancsnoksága alatt teljesített szolgálatot

és már akkor is feltűnt szakkörökben kiváló tudása, új gyógyítási rendszere és ennek alapján elért eredményei révén. Már akkor nagyra tartották a fiatal orvost, aki most beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

Ime dr. Tirala nagyjelentőségű megállapításai:

Az ember ülő helyzetben vagy pihenéskor percenként 7—8 liter levegőt használ el. A rohanó embernek ellenben percenként 100—150 liter levegőre van szüksége. De mi ugyszólván sohase rohanunk. A robogó autóbusz után szaladni nem tanácsos. Nő után pedig csak szimbólikusan futunk anélkül, hogy percenként szükségünk lenne a 100 liter levegő belélegzésére. Ha néhanapján sietve megyünk hivatalba, eláll a lélegzetünk. Miért? Egyszerűen azért, mert lélegzésünk megkívánt természetes szabályozása nincs meg. Mi egyszerűen elfelejtettük a természetes lélegzést. Ez nemcsak állandó oxigén-hiányt jelent, hanem azt is, hogy a testet szinte elborítják a szénsavak, a mérgek, salakok. Ezeknek igen veszedelmesek a következményei. Elsősorban beáll a betegesen magas vérnyomás. Állatokon végzett kísérletek igazolják, hogy a fulladás abnormisan magas vérnyomást idéz elő. Talán az embernél is lappangó fulladásféle okozza a magas vérnyomást.

Elmondja dr. Tirala, hogy

rendszeres légzési gyakorlatokkal sikerült minden egyes esetben a magas vérnyomást normálissá csökkenteni.

és egyuttal a fájdalmas kísérőjelenségeket megszüntetni: a fej-

Plakát a reklámok hangerősítője

fájást, a homlokokon érzett nyomást, a szédülést, a szivdobogást, az álmatlanságot, az idegességet. Mindezt gyógyszerek nélkül, műtéti beavatkozás nélkül, beugázások nélkül, egyesegyedül a légzési gyakorlatokkal sikerült elérnie. Naponta háromszor kell mindig öt percig mélyen lélegezni és ezt rendszeresen több héten át folytatni és akkor a vérnyomás, ha a kétszázat is meghaladja, lassanként csökkenni fog és biztosan leszál a normálisra. Egyidejűleg megszűnnek azok a bajok is, amelyek szinte dacoltak más gyógyítási eljárásoknak. A vérnyomás állandóan alacsony marad, ha a légzési gyakorlatokat szorgalmasan folytatjuk. Az ellenpróba eredménye:

ha abbahagyjuk a légzési gyakorlatokat, a magas vérnyomás visszatér minden kellemetlen kísérő jelenségeivel együtt.

Miként szállítjuk le tehát a vérnyomást kétszázról a normálisra? Igen egyszerű ennek a receptje. Gondoljuk azt, hogy őv van a hasunkon, amelyet mély lélegzéssel kell széjjel pattantanunk. Tehát az orron keresztül kell mélyen és egyenletesen beszívni a levegőt és has- és csipőlélegzéssel a képzelt övet szét-pattantani. A levegő kieresztésénél — és ez a legfontosabb — csukott szájjal halkán dudorászunk. A levegő kieresztését az orvos órával pontosan ellenőrzi. Eleinte a legtöbb páciens csak legfeljebb 5–10 másodpercig tudja kiengedni a levegőt, de lassanként a halk dudolás időtartama felemelkedik 30–40 másodpercre. Az erős kilégzéssel azután önmagától szabályozódik a mély belégzés, amely elősegíti a vérkeringést, a lymph-folyamatot mozgásba hozza, a belső égést sietteti és ezáltal az anyagcsere salakját kiseprí, vagyis a szervezet általános elváltozását eredményezi és így a testnek nincs szüksége a magas vérnyomásra.

A magas vérnyomás magába véve nem is betegség, hanem a szervezetnek célszerű védekezése, mint például maga a láz. Amennyire kevésbé lehet infektós betegséget a láznak gyógyszerekkel való leküzdésével gyógyítani, éppen úgy alapjába véve semmi értelme, ha valamilyen orvosság segítségével csakis a vérnyomást nyomjuk le anélkül, hogy meggyógyítanánk az alapbetegséget, amelynek hatásai ellen a test a vérnyomás emelkedésével védekezik. Ebben az értelemben helytálló a mondás: „Mindenkinek olyan a vérnyomása, amilyenre szüksége van“. Másrészről azonban a láz csökkenése infektós betegségből való gyógyulást is jelenthet, éppen így utmutatás lehet a vérnyomás csökkenése arra nézve, hogy az alapbetegség gyógyulóban van.

Mindenesetre hasznos klinikai vizsgálódás fogja csak százszázalékosan igazolni dr. Tirala nagyjelentőségű módszerének hatékonyságát és helyességét.

Reklám nélkül eddig csak pénzverdék
csináltak pénzt.

Gladstone

Milliók

zsugorodtak össze a Transylvania-cipőgyár összeomlásánál

(Arad.) A napilapokban hirdetés látott napvilágot, mely hírül adja mindazoknak, akik érdekelve vannak és akiket illet, hogy a felszámolás alatt álló aradi Transylvania-cipőgyár részvénytársaság e hó 20-án délelőtt tarja rendes évi közgyűlését a városháza kistermében. A napirenden szerepel a likvidáló-bizottság jelentése a felszámolási munkálatok befejezéséről, azután következik majd a legfontosabb kérdés tárgyalása, nevezetesen a részvényenként fizetendő összeg és a fizetési módok megállapítása.

Akik a szürke hirdetést elolvasták, érdektelenül továsiklottak felette, mert nem tudják, hogy mi huzódik meg a likvidálás mögött. Módunkban van rávilágítani az egész ügy komplexumára egy részvényes megbízható információi alapján.

Régi aradiak bizonyára emlékeznek még mintegy 35 évvel az akkori Szabadság-téren levő Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete című üzletre, amely igen olcsó és jóminőségű cipővel látta el a város közönségét. A szövetkezet, amelynek vezetője Olariu Justin volt, mint az Országos Hitelközpont tagja nemcsak gépeket kapott a központtól, hanem állami támogatásban is részesült. A szövetkezetnek igen sok tagja volt, akik ugynevezett

részjegyek jegyzésével vállaltak anyagi érdekeltiséget.

A szövetkezet a háboru folyamán érte el fénykorát, amikor bakkancsokat szállított a hadseregnek.

A központtól maximális áron rengeteg nyersanyagot kapott, amiből nagyértékű áruraktárt létesített.

Az impérium átvételekor a szövetkezet átalakult rész-

**Több ízben bebizonyítottuk, hogy
sorsjegyeink szerencsések**

**Aradmegyei
Takarékpénztár**

vénytársasággá és felvette a Transylvania-cipőgyár nevet. A gyárat be is rendezték a Calvin János ucca és a Calea Saguna sarkán azokból a gépekből, amelyeket annak idején a budapesti központtól kapott a termelő szövetkezet. A részvénytársaság elnöke dr. *Angel* akkori alpolgármester lett, vezérigazgatója *Olariu* Jusztin, pénztárosa pedig egy Moldovan nevű nem aradi ur, akinek csakhamar ellentétei támadtak a vezetőséggel. Emiatt ki is vált a gyár kötelékéből és el is távozott Aradról. Akkoriban már a gazdasági válság megkezdődött,

a Transylvániának kezdett rosszul menni, a termelt készlet a raktáron maradt. Kénytelenek voltak tehát a gyárüzemet leállítani.

A részvénytársaság elhatározta, hogy eladja az ingatlant és a gépeket is. Akadt is vevő *Mitica* Simion regáti gyáros személyében, aki

hajlandó volt kétmillió lejt adni az ingatlanért és gépekért, de ragaszkodott hozzá, hogy előzőleg tisztázzák a gépek tulajdonjogi kérdését.

Mitica ugyanis tudta, hogy a szövetkezet, amelyből a részvénytársaság alakult, a budapesti Országos Hitelközpontról használatra kapta a gépeket, amelyek

csak bizonyos terminus lejártá után kerülnek a szövetkezet, illetve jogutódja, a Transylvania végleges tulajdonába.

Akkoriban ez a terminus még nem járt le. Dr. *Angel* István direkt ebben az ügyben utazott Budapestre, ahol sikerült elérnie, hogy

a gépek a Transylvania tulajdonába mentek át, sőt megszerezte a Hitelközpont hozzájárulását a gépek eladásához.

Igy azután sikerült eladni az ingatlant és a gépeket és a kapott kétmillió lejt elhelyezték a Victoria Takarékpénztárban bármikor kivethető betétként.

Közben a Victoria fizetésképtelenséget jelentett és a betétként kezelt kétmilliót sem fizethette ki,

mert ezt az összeget is kihitelezte. Ekkor a részvényesek többsége

kénytelen volt kimondani a felszámolást, amelynek perfektuálására felszámoló bizottságot alakítottak. Ennek elnöke dr. *Angel* István lett, tagjai pedig *Steigerwald*

M U Z S A Y N Á L

színházzal szemben. **Nyári öltönyök és kabátok. Trench-coat.** Nem gyári áru! Minden darab saját készítmény. Mielőtt bárhol vásárol, keressen fel. Merkur bevás.-könyvre 6 havi hitel

Alajos volt ipartestületi elnök és Bosniac Victor volt aradi, jelenleg craiovai bőrkereskedő.

A likvidáló-bizottság mindenekelőtt az áruraktárt árusította ki és így sikerült bizonyos összeghez jutni, amelyet dr. Angel nem a Victoriában helyezett el, hanem másként gyümölcsöztetett. Ebből az összegből, bizonyos kiadások levonása után,

az érdekeltek fejenként 22 ezer lej készpénzt fognak kapni.

Ez lesz az első meglepetése a július 20-iki rendes évi közgyűlésnek. A másik meglepetés már nem lesz ilyen öröndetes. Sőt ellenkezőleg.

A likvidáló bizottság, amely 15 éve folytatja munkáját, arra a konkluzióra jutott, hogy a teljes két és félmillió részvénytőkét úgy sem lehet megmenteni, főként a Victoriában immár 15 éve betétként kezelt kétmilliót nem tudja teljes egészében a részvényesek kártalanítására fordítani.

A Victoria állítólag csak 30—40 százalékot hajlandó fizetni minden részvényesnek vagy pedig minden részvény után, amelynek névértéke 250 lej volt, 100 lej értékű betétkönyvet ad és csak akkor fizet, ha pénze lesz. A felszámoló-bizottság mindezt mérlegelve a részvénytöbbség hozzájárulásával a 250 lej névértékű részvényt 100 lejre bélyegezte le.

Ezek fognak a 20-iki közgyűlés elé kerülni, amely viharos lefolyásunak ígérkezik, mert vannak részvényesek, akik egyrészt nem rokonszenvesek a részvények lebélyegzésével és nem hajlandóak hozzájárulni a részvényenként fizetendő összegnek, valamint a fizetési módozatoknak fent vázolt módozataihoz

---

Barátnők a strandon. Az Erdélyi Élet strandra küldött munkatársa a napokban a következő beszélgetést hallgatta ki egy diszkrét bokor mögül:

— Drágám... én már annyi féle krémet használtam, de egyik sem volt az igazi, egyik sem volt az, amit kerestem... Nem ajánlana valami nagyon jó krémet?...

— Nézze, drágám, maga úgy sem bizna az őszinteségemben... Leghelyesebb, ha a választást a sorsra bizza. Dobjon fel egy százelejest. Ha a koronájára esett: vegyen Niveát, — ha a fejére esett: kísérletezzen tovább más krémekkel.

Miképpen tudja meg a vevő, hogy eladó árud van, ha nem tudatod vele.

Harding

Erdélyi szász író,

akit külföldön elismernek, — szűkebb hazájában agyonhallgatnak

Az erdélyi szász irodalom egyik legkimagaslóbb egyénisége kétségkívül *Zillich* Henrik, akinek novelláit szűkebb hazájában sokan olvassák. Most felfigyel rá a külföld is, amennyiben egy leipzig kiadó cég kiadta „*A gyermekkor zuhanása*” című novellás kötetét. A bécsi Neue Freie Presse többek között a következőket írja Zillichről:

„Az egyes darabok színhelye a szerző hazája, Erdély, amelynek különleges tája erőteljes és kifejezésteljes színekben vetitődik az olvasó elé. Ehhez járul a lerajzolt személyekről kiáradó különös báj, ezek a személyek németek, akik értettek hozzá, hogy románok, magyarok és szlávok között megőrizték sajátosságukat és ne adjanak fel semmit fajtájuk jellemző tulajdonságaiból. Pompás emberek, igazi eredeti példányok léteznek ott. Zillich Henrik tákarékoskodva az eszközökkel, de a jellemrajz meggyőző szilárdságával festi le őket. Ezzel nemcsak gazdagítja hiányos tudásunkat Erdélyről és lakóiról, hanem novelláival tanubizonyoságot tesz erőteljes elbeszélő tehetségéről. Ezzel az elbeszélő kötettel elsőrendű és eredeti elbeszélő tehetség lépí tul szűkebb hazája határait és

lép a nagy német olvasóközönség elé, amely eztaz ismeretiséget bizonyára mint nyereséget fogja elkönyvelni”.

**Utánozzák...
de
utolérhetetlen**

a

S I D O L

**mert az egyetlen fém-
tisztító világmárka!**

Egy bucurești

professor román származásu műkincseket fedezett fel bécsi muzeumokban

(*București.*) Dr. *Zigara-Samurcași*, egyetemi tanár, a híres műtörténész, a bucureștii Nemzeti Múzeum igazgatója, most tért vissza hasznos bécsi tanulmányutjáról, amelyeknek az volt a célja, hogy végigtanulmányozza a bécsi muzeumokat, anyagot gyűjtsön egyik megirandó művéhez. A neves professor bécsi benyomásairól a következőket mondotta tudósítónknak:

— Már 1913-ban elkísérte de Lagardo francia grótot *Dudescu* Constantin gazdag bojár Bécsbe, hogy az akkori császárváros műkincseit megszemlélhesse. Egy másik gazdag bojár, *Golescu* Dinicu 1924-ben ugyancsak felkereste Bécsset, hogy a Belvedere-palotában és a volt császári paloták műkincseit megnézzze.

A tanár vázolta ezután a Mária Terézia-téren lévő múzeum megtekintését.

Itt olyan műtárgyak vannak, amelyek a román látogatót különösképen érdeklik. A természet-történelmi muzeumokban láthatók a sipenitzi ásatások eredményei, amelyek a Kr. e. II. századból valók. Hasonló kulturális értékű leleteket eredményeztek a bukovinai sipenitzin kívül az orosz-ukrainai Petreni községnél és a jugoszláviai Butmirul falunál végzett ásatások.

A legértékesebb műkincs a műtörténelmi múzeumban látható és ez

a szilágysomlói aranykincs.

Ennek felét 1797-ben a Magura-hegységben találták, a másik felét 1889-ben találták. Ezt a budapesti Nemzeti Múzeumban őrzik. A legszebb darabja a leletnek egy aranylánc, amelyen harminc kisaranyból készült tárgy fityeg. Ezek a földműves és a halászember háziszerszámaikat ábrázolják. Így például látható a láncon aranyból készült sajka, balta, kés, sarló. A lánc közepét kicsiny drágakő díszíti. Hogy ez a kincs miként került a Magura-hegybe, erre nézve a tudós professor ezeket mondta:

— Anélkül, hogy firtatni akarnám, vajjon a műkincs tényleg gepida származású-e, mint ahogy állítják, biztosan tudjuk, hogy őseink korszakából való. Ugyanabban a hegyben még tíz arany-medailont találtak, amelyek nagyobbak, mint a mai aranypénzek. Ezeket Nagy Konstantin kelet-

---

Fejfájás ellen Rozsnyay tejpasztilla
ROZSNYAY gyógyszertár, Arad

római császár képmását (Kr. u. IV. század) és utódainak egész Gratianig. Különleges említést érdemel a nagyszentmihályi lelet, amelyet 1799-ben tártak fel. Ez a lelet 2-3 aranyedényből áll. A legértékesebb műkincs, amelyet eddigéig teljes egészében találtak: nagy arany-edények, amelyeknek mindkét oldalán vadász és rablójelenetek láthatók, továbbá lovasok, emberfejű fantasztikus állatok, amelyek párducokkal küzdenek, tigrisfejű sárkányok és más ritka állatok láthatók az edények oldalain. A tradíció ezt a kincset Attila hun király kincsének tartja. Ez ez nem is esik nagyon messzire az igazságtól, amennyiben a műkincs mindenestre a népvándorlás idejéből való. Érdekes, hogy az említett kincseket olyan néptörzsek ásták el, amelyek az említett területeken éltek.

— Az egyik muzeumnak fegyverkamrájában láttam Corvin Mátyás magyar király fegyverzetét, valamint Eitel Frigyes rollerni grófnak, a Hohenzoller ősenek páncélját. Gazdag érmegyűjteményben található

a román vajdák idejéből való arany- és ezüstpénzek.

Egy festmény ragadta meg főként figyelmemet.

A kép II. Rudolf osztrák császárt ábrázolja, akinek kíséretében ott látható Vitéz Mihály román fejedelem.

A Hofburgban, az állami könyvtárban őrzött szláv törvénykönyvek között ott láttam Nagy István vajdának 1504-ből való evangéliumát. A kincstárban láttam Bocskay István erdélyi fejedelem drágakövekkel kirakott arany-koronáját. A román paraszt-művészetet a Laudon-villában lévő etnográfiai muzeum őrzi. Tapasztalataimat majd részletesen megírom egyik könyvemben.

Szerencsés és boldog, aki sorsjegyét az

**Aradi Általános
Takarékpénztárnál**

szerezte be. Bulevardul Regina Maria

Ha aranyad ólomért akarnád felmérni, sem
érnél célt, ha nem teszed közhirrő.

Ford

A szerkesztőség

panaszfalánál elzokogta lájdalmait
egy csalódott lérij

Jóállású tisztviselő vagyok. Jövedelmemen kívül csinos magánvagyonom van, ezenkívül Erdélyben kis birtokom, ahol a nyarat szoktam tölteni. Negyven éves vagyok. Életem legnagyobb részét az anyámmal együtt éltem le, édesanyám azonban két évvel ezelőtt meghalt és azóta egyedül vagyok. Amint mondani szokás: elkéstem a nősüléssel. De még mindig elég fiatalnak érzem magam ahhoz, hogy egy nőnek kellemes életet biztosítsak emberi tulajdonságaim segítségével. Nem kívánok vagyont jövedőbelimtől. És abból a régi iskolából való vagyok, amely azt tartja, hogy a férfi csak akkor nősüljön, ha biztos egzisztenciája van. Eleget beszélnek azokról a válópörök, akik hebehurgyán ugrottak bele a házasságba.

Megismerkedtem egy leánnyal, aki bár nem nevezhető szépnek, de elég csinos ahhoz, hogy a magamfajta öreg fiura hatni tudjon. Igen szerény viszonyok között élt. Szinte imponált nekem azzal, hogy hozzájárul a családjá fenntartásához. Ugy látszott, hogy művelt is, de ez csak látszat volt, miként az később kiderült. Nemsokára meg is mondtam neki, hogy el akarom venni feleségül és nem kívánok semmi hozományt. Apróra megbeszéltem vele a lakást és a berendezést, de ő meglehetősen érdektelenül hallgatta fejtegetéseimet. Egy szép napon eljött hozzám és kereken kijelentette, hogy ócska vacak butoraimat ki kell dobni és minden butornak kaukázusi dióból kell lennie. Meg kell jegyeznem, hogy a lakásom három szobából, előszobával, fürdőszobából és mellékhelyiségekből áll és hogy a lakás nagyrésze jókarban levő antikbutorral van bebutorozva. Igazán nem lehet mindenkitől azt kívánni, hogy többre tartson egy antik szekretert egy ragyogó kaukázusi diófából készült büfettnél. Annyi bizonyos, hogy a hálószobám butorzatával magam sem voltam megelégedve és elhatároztam, hogy rézágyakat fogok beszerezni. A menyasszonyom azonban ennek a leghatározottabban ellentmondott. Neki francia dióháló kellett, mert ez modern.

Még egyéb differenciák is keletkeztek, amelyekből az

— Minden cikkért írója felel. — Az „Erdélyi Élet“ hasábjain helyet talál minden közérdekű esemény. Belső és külső munkatársaink mindenről az igazat és csak az igazat írják. — Nem igazat írni nem szabad.

derül ki, hogy egyáltalán nem igaz, hogy a férfi értelmileg is fel tudja emelni magához a szociális tekintetben nagyon is alatta álló nőt. Kérem, ne értsenek félre. Én minden embert becsülök, de mégis azt vélem, hogy sokkal nagyobb sikerre számíthat az a férj, akinek megértő a felesége és nem olyan, akit előbb még idomítani kell. Az ilyen feleség nem is érzi jól magát a házasságban és csak azért egyezik bele mindenbe, hogy a férje eltartsa. Volt menyasszonyomnak azonban még egyéb tulajdonságai is voltak, amelyek nem nagyon voltak inyemre. Így többek között nem ismerte a pontosságot és szerette a rendetlenséget. Ez a két tulajdonság sirásója a szerelemnek, a megszokásnak és harmóniának. Felbontottam tehát az eljegyzésünket és meghagytam neki az ajándékokat.

Gyakran azt kérdezem magamtól, miért nem próbáltam megváltoztatni. A tapasztalat azonban azt tanítja, hogy senkit sem lehet megváltoztatni, ellenben az intelligens és jóra hajlamos ember igyekszik a partneréhez igazodni már csupa rokonszenvből is. Az ilyen élettárs idővel belátja, hogy simulni kell a férjhez. Az igaz, hogy a véleményeit nem lehet teljesen megváltoztatni, legfeljebb csak átformálni, hogy az együttélésnek meg legyen a szükséges harmóniája. Ez azonban legkevésbé azokban a nőkben található fel, akik moderneknek nevezik magukat. A legtöbb férfi visszaretten ezekről a nőcskéktől, akikből hiányzik a nőiesség és akik időtöltésnél nem egyebek. Ha az asszonyok és leányok tudnák, mennyire vágyódnak magukhoz hasonló élettárshoz a komolyan gondolkodó férfiak, bizonyára revidéálnák életfelfogásukat és viselkedésüket.

— **Szentgyörgyi** Önt is hívja Asszonyom, hogy divatujdonságait bemutathassa. Az exkluzív kelmeminőségeken kívül roppant gazdag választék áll rendelkezésre az olcsóbb árcsoportba tartozó divatos és megbízható minőségű kabát, kosztüm, komplé és ruhaanyagokban. A legkényesebb egyéni ízlés is kielégítésre kerül! Szentgyörgyinéél semmi sem drágább, mint másutt, de szebb, jobb és divatosabb!

Kül és belső kozmetikai és piperekülönlegességek állandó raktára

„Elit“ illatszertár

Arad, Fischer Eliz-palota

Mindennemű fűszer és csemegeárunk legjobb minőségben
ÉLES fűszer és csemege üzletében

Amikor a kereskedő pihen, helyette
a reklám dolgozik.

Vanderbilt

Pro és kontra

harc az „ajak-stift“ körül az Erdélyi Élet görbe tükrében

(Arad.) Az „ajak-stift“-ről hozzánk intézett kesergő férfi-levél visszhangja a következő irás:

„Igen tisztelt Uram! Ön már öt éve folytatja a háborut a feleségével az ajak-stift körül. Én tiz évvel ezelőtt győzedelmesen befejeztem a harcot. Engedje meg, hogy okulásul dióhéjban megírjam ezt a regénybe illő históriát.

Mindjárt a háboru befejezése után gyönyörű leányt vettem feleségül. Beleszerettem természetadta szépségébe. Szeme mint az őz, ajkai finomak és halványak, szemöldökei merész-ivelésűek, arca mint az érett őszibarack, haja barna és selyemfényű. Röviden: maga az édes természetesség, amelyhez még báj, szellem és humor járult. Apja szigoruan tartotta. Kikerülve az apai szigor alól, a férje oldalán féktelen kezdett lenni.

Egy szép napon, rövid távollét után hazaérkeztem. Teljesen idegen női arc volt előttem. Tizián-vörös női bubifej, a leborotvált szemöldök helyén öreg ripacs színész festéktől tönkretett bőre, amelyen ceruzával húzott ferde Mefisztószemöldökvonal éktelenkedett. E látványra majdnem sirva fakadtam.

Leplezetlenül megmondtam a feleségemnek, hogy nem tetszik.

Kijelentettem, hogy egyenesen visszataszító. Nem ezt az arcu nőt vettem feleségül. Minden hamis rajta. Olyan, mint Isztambulban az Aga Sofia mecset pompás bizánci mozaiképei, amelyeket közönséges mésszel befestettek és így semmi sem látszik eredeti pompájukból. A feleségem sirt, bánkódott. Ettől kezdve szokásommá lett, ha együtt voltam a feleségemmel, hogy az utamba kerülő nőket alaposan lekritizáljam. Feleségem lassanként már magától rájött arra, hogy mi nem tetszik nekem, hogy egy arcot nem lehet és nem szabad önkényesen deformálni. Ez volt a happy end. Azóta megint olyan természetes és elragadóan szép a feleségem, mint akkor volt, amikor megesküdtem vele“.

Egy másik férj a következő levélben szól hozzá a kérdéshez:

„Tisztelt panaszkodó Uram! Tényleg azt hiszi, hogy a felesége azért festi vörösre az ajkait, hogy magának tetszen? Biztos, hogy szereti magát és senki mást ezen a világon nem szeret, csak magát. De azért minden férfinak és a barátnőinek is tetszeni akar. Ez a szó: nő már magában foglalja a

CONSUM könyvével szigoruan kirakati készpénz áron, felár nélkül vásárolhat

SZÉKELY divatáruházában, a színházzal szemben.

tetszenivágyás fogalmát, hiszen a költő is azt mondja: hiúság — asszony a neved. De mi férfiak nem kevésbé vagyunk hiuk és nagyon örvendünk, ha a feleségünk másoknak is tetszik, ha mindenki megcsodálja az asszonyunkat. A nők azonban nem mindig találják el a szépités helyes módszereit. A mai nők legnagyobb részéből hiányzik az egyéniség. A háború utáni idők rabolták el a nők egyéniségét. Hasonlitanak egy amerikai konfekciós-bolthoz, amely tavasszal négy modellt hoz, ezeket rögtön eladja és hamarosan az egész város egyenruhában jár. Ha Párisban valamelyik félvilági nőnek szeszélyből vérvörösre festik a körmeit, rövid idő alatt a földnek nevezett bolygó női mind vérvörösre festett körmökkel fognak tetszelegni. Egyik sem fogja belátni, mennyire izléstelenek és visszataszítóak az ilyen kezek. Olyanok ezek a körmök, mint a ragadozó állat karmai.

Más divatörület. Csak figyelje meg most nyáron azokat a nőket, akik meztelen lábakkal járnak a teljesen nyitott szandálban. Vörösre festik a lábuk körmeit. Indiában sok nő briliánsgyűrűt hord a lába ujján, sőt apró csengővel ellátott gyűrűt, amely járaskor csönget. Félek, hogy a mi hölgyeink is utánozni fogják ezt a divatot. Ki tudja, hátha hamarosan feketére festett fogak fognak elősötétedni a vörösre festett ajkak közül. Aztán az orreimpákra sem került még a sor. Talán briliáns-srófokat fognak beléjük csavarni, mint Indiában“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mindenről mindenkinek

Egy öreg könyvmoly emlékei a történelem, irodalom, művészet és a humor örökéletű birodalmából. „Az Erdélyi Élet“ eredeti rovata

A modern házakban

saját korunk lelki vágyait ismerhetjük fel — mondja egy timisoarai építész

Az építészet sorsáról beszélget egy ismert timisoarai építész, azonban ehhez nem akar hozzászólni... Bizonyára megvan az okai erre.

A művészet — valóság

— Általánosságban a modern építészet körül folyó vitához volna hozzáfűzni valóm. Azt látom, hogy a művészetről itt általában téves fölfogás uralkodik. Valami különleges egyedülálló valaminek tekintik és így, amíg egyrészt beszélnek róla, képzeletbeli piedesztálra helyezik, addig a valóságban annyira nem

törődnek vele, hogy a művészek éhenhalhatnak. Pedig ha művészi kérdésekben tisztán akarunk látni, ahhoz a művészetet annak kell nézni, *ami*. Egyszerűséggel kell kezelni és akkor meg látjuk a következőket:

a művészet nem elvont dolog, hanem materiális valóság.

— Igazság szerint a művészet gyűjtőneve a művészi alkotásoknak, fogható valami, az érzéseknek anyagban való megvalósítása,

emberi munkatermék.

Tehát alá van vetve mindazoknak a törvényszerűségeknek, amelyeknek minden egyéb emberi cselekedet alá van vetve.

— Melyek azok a törvényszerűségek, azok az erők, amelyek a művészet változásának útját szabják?

— Művészettel foglalkozók azt szokták mondani, hogy a természet az a legfőbb tényező, amely a művészetre hat. Holott minden józan ember tudja, hogy a természet az ember létezése óta alig változott és a művészet mégis óriási fejlődéseken ment keresztül aszerint, amint változott a társadalom, amelyben az ember él.

A társadalom befolyása tehát a legfőbb tényező a művészet életében.

A művészet érzések kifejezésére, az örökkévalóság számára való rögzítésére hivatott. Értéke annál nagyobb, minél inkább tud nem kicsinyes egyéni érzéseket, hanem kollektív vagyakat, gondolatokat kifejezésre juttatni. Így lesz a művészet egyrészt krónikása korának, másrészt a napi kenyérgondokon túl magasabb ideális célok megmutatója. Ez a művészet szerepe és hivatása.

— Igaz, — a természet az emberiség életéhez képest változatlanak tekinthető. Ugyanazok a hegyek, völgyek övezték az antik Rómát, mint a románkorit, vagy a reneszánszot. Mégis tüzetesebb vizsgálat mellett a természet is döntő faktornak bizonyul a művészet haladási irányának kialakulásában. Mert ha maga a természet nem is változik, változnak róla való ismereteink és végeredményben nekünk csak az számít, ami már belépett tudatunkba. A távlat (perspektíva) öröktől fogva megvan, szemünk lencséje így fogta föl mindig a külső képeket, mégis a művészet számára csak azóta van meg, amióta a reneszánszmesterek annak törvényszerűségeit fölismerték és képeiken alkalmazták.

— A természettől ellesett törvényszerűségeket a gyakor-

A nyár már nem hoz
gondot, régi ruháimat

Hoszpodárhoz

küldöm
átfesteni,

vegyileg tisztítani

A R A D

strada Stroiescu

strada Eminescu

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a „Solvo“ pirula, dr. Földes Béla gyógyszerésztára, Arad.**

lati életben a technika érvényesíti. A művészetben is. Így lesz a távlat, a bonctan ismerete, az olajfesték föltalálása a reneszánsz festészet kialakulásának legfőbb tényezője.

Az anyaművészet

— Amíg a társadalom változása a művészet lelki tartalmát adja, addig a technikai ismeretek bővülése a művészet külső megjelenési formáját, annak stílusát szabja meg. Ezt a stílust elsősorban és főleg az építészeti változása irányítja.

Az építészeti az anyaművészet, amelyhez a többiek indulnak

és a nagy művészi korok: Antik római, gótikus, reneszánsz, barokk stb. mind az építészeti változása szerint kapták nevüket.

— Az építészeti ezen stílusváltozásait az építészeti technikájában beállott szerkezeti változások okozták. A görög templom csak egyenes vonalokból állott, mert a görögök nem tudtak boltozni. A középkori ház ablakai kicsinyek, mert vas, vagy vasbeton híján nagy nyílást létesíteni nem tudtak, az üvegyártás kezdetlegessége folytán pedig nagyobb ablak beüvegezése lehetetlen lett volna.

— A modern technika átalakította a lehetőségeket és átalakította ízlésünket is. Ma szebbnek ítélünk egy szellős, nagyablakos fehérre festett szobát, mint egy régi palota freskókkal díszített sötét, dohos termet.

— Szóval két tényező irányítja a művészet útját:

a természet, amelynek részei vagyunk és a társadalom, amelyben élünk.

Az első a művészet külső formáit, a második eszméi tartalmát adja...

A művészi alkotás megítélésénél tehát e két tényezőt kell tanulmányozni és megvizsgálni, vajjon mennyiben elégíti ki a követelményeket. Vajjon az alkotó művész a jelenkori technikai tudás összes lehetőségeit ki tudta-e okosan használni és vajjon ennek felhasználásával ki tudta-e fejezni, ki tudta-e elégíteni korának testi és lelki vágyait.

— Ha ilyen szempontból nézzük a jelenkori modern házakat, akkor itt-ott föllépő tulzásoktól eltekintve, azokban saját korunk lelki vágyait ismerhetjük föl. Az utókor pedig ezekből olvassa majd ki, hogyan éltünk, hogyan gondolkodtunk, milyen is volt a mi véleményünk a földi jólétről.

Évtizedek alatt szerzett országos hírnév garántája, hogy a lelegegésabb, legjobb kivitelű férfi és női cipők készülnek megrendelésre

V á r h o l L á s z l ó cipőkészítő üzemében. Arad, strada Bratians

**Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek
VOJTEK gyógyszerárban**

**Hirdessen az
„ERDÉLYI ÉLET”-ben**

MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

Condamned (Az elítélt)

A mai ember azt szereti, ha az írók és művészek kiragadják hétköznapi életéből és időben vagy térben távoli világba viszik magukkal képzelőerejük segítségével. Ezt a vágyat teljesen megindokolják a válságos viszonyok, a művelt országokban élő kultúrember rengeteg gondja és küzdelme a mindennapi kenyérért. Természetes, hogy amikor szórakozik, nem kívánja látni a Ma bajait, kinlódását, hanem olyasvalamit, ami mindezt elfelejti vele. Ezért szereti a történelmi filmeket és ezért nézi szívesen az exotikus környezetben játszódó darabokat. Sajnos azonban, az írók tulajdonképpeni része maga sem tud kiszabadulni a mai történelmi idők nyomasztó hatása alól és nagyon kevésnek adatott meg a képzelő tehetség, mely alkotó erejével szárnyakat kölcsönöz és vágyakat elégít ki.

Ronald Colman új filmje éppen ezzel a ritka sajátosságával emelkedik ki a legutóbbi hónapok produkciói közül. A mai korban játszódik ugyan, de távoli, exotikus környezetbe visz magával és olyan embereket mutat be, akikkel az itteni életben nem találkozhatunk. Meséje érdekes és fordulatos, elejétől végig leköti a nézőt, sok helyen izgalommá fokozza az érdeklődést. A gyarmaton élő fiatalember különös szerelmi és bűnügyi kalandba keveredik, melynek végét senki sem láthatja előre. Minden jelenet újabb fordulatot hoz és egy rendkívüli helyzetet világít meg. A gyarmati katonaság viszontagságai, az erődök börtönélete vonul fel a néző előtt megrázó képből. És megjelenik egy érdekes, mimózálelkű tiszta lány, akinek egészséges, becsületes jelleme döntő hatással van a hős sorsára. Nemcsak tüneményes szépsége, hanem finomsága és százszázalékos nőiessége rendkívüli.

A film rendezése nagyszabású és eredeti. Nem lehet hasonlítani sem az expedíciós filmekhez, sem az unalomig sokszor pergett idegenlégiós darabokhoz. Minden részében egészen újszerű és soha nem látott jelenetekben kulminál, amelyek között több olyan is van, amelyet sohasem lehet elfelejteni.

A főszereplő Ronald Colman régi ismerőse és kedvence a mozikközönségnek. Férfiassága, fiatalsága, tomboló temperamentuma és ragyogó jókedve rokonszenvéssé teszik mindenki előtt. Partnere Ann Harding ritka tünemény az utolsó évek filmjeiben. Sokáig keresték, amíg végre Bánky Vilmáéhoz lehet hasonlítani. Ő a hangosfilm Bánky Vilmája. Nem vamp, nem démon, nincs sexappellé, de úgy hat férfire és nőre egyaránt, mint egyetlen nagy sztár sem. Igazi lány és ez a lányosság sugárzik róla. Amikor vége van a filmnek már sajnáljuk, hogy nem lehetünk Ronald Colman helyében. Ann Harding nagy jövő előtt áll, mert ő a mai átváltozott izlés ideálja: a valódi nőies nő. A filmet már csupán érte is érdemes megnézni.

Fát takarít meg,

ha cserépkályháját karban tartja. Szakszerű
olcsó munkáért forduljon a 65 éve fennálló

Balogh kályhagyárhoz

Arad, strada Cuza Voda 50.

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruháza Arad, str. Bratianu 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. oooooooo

Arad előkelő közönsége

GH. ILICA

cipőszalonjában, str. Románului (Bohus-p.) szerzi be cipőszükségletét
Orvosi rendelésre gyógycipők, betétek, ludtalp, bokasúlyedés és talp-súlyedés ellen nagyon olcsó árban készülnek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BÉLYEGZŐKET

olcsón, jól és azonnal készít

STAMPA

bélyegzőgyár Arad, a főpostával szemben.

Tavaszi angol és francia divatlapok érkeztek a „REVÜ” SZALONBA

CSONT

elsőrendű uriszabósága, ARAD, Str. Eminescu 15.

Pénzfelvételre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében; — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.

Miandennemű parafa- és fadagók, valamint piacészeti cikkek raktára

SZERDERIT

S. A. pt. Com. de Art. de plătă și chimicale
Parafa és vegyészeti cikkek rt. Arad, Bul. Carol 63. Vis-a-vis Bca Nat,

Az álmok valóra válnak...

az állami

osztálysorsjáték

huzásán

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Kinek nincs valami hő vágya?...

Az egyik saját házat szeretne, a másik hozományt leánya számára, a harmadik utazni szeretne, őnagysága egy autót...

Az osztálysorsjáték két év alatt számtalan álmot valósított meg. Önnek is van egy vágya, egy titkos álma. Keresse fel bizalommal szerencséjét. Ne halogassa a sorsjegyvásárlást! Vegye meg még ma!

E huzáson a rendes milliós nyereményeken kívül négy egy-egy milliós mozgó jutalom is kisorsolásra kerülhet!

Erdély legnagyobb és
legszerencsésebb főárusítása

Banca Ilescu s.a. Cluj

Aradi fiók: strada Bratianu 3.

Kül- és belföldi áruképviseltek közvetítése.

BUCUREȘTI,

ARAD, TIMIȘOARA, CLUJ, ORADEA, BRAȘOV, SATUMARE, CERNĂUȚI, IAȘI, CONSTANȚA, CRAIOVA

adp

**Reklám-propa-
ganda és reklám-
vállalat**

**Unternehmung für
Reklame und Reklam-
propaganda**

Teljes felelősséggel vállaljuk — legolcsóbban és leggyorsabban, — bel- és külföldi vállalatok gyártmányainak kül- és belföldi propagálását a létező összes reklámlehetőségek felhasználásával. Reklám tárgyakat, hirdetésményeket és hirdetésekkel a legközelebbi időn belül elhelyezünk bármely országban vagy városban: mozikban, strandokon, villamosokon, autobuszokon, pályaudvarokon, postahivatalokban, lapokban, uccai hirdetőoszlopokon, fürdőhelyeken, vasutakon és hajókon, szállodákban és kávéházakban, sporttelepeken. Propagálunk rádió, körlevelek és röpecédulák útján, vállaljuk áruminták szétosztását és vándorkiállítások rendezését. Reklám ügyekben díjtalanul adunk szaktanácsot, készítünk tervet és költségvetést. Egészen röviden: ajánlatunk révén megtakarítunk rengeteg feleslegesen elpazarolt időt, céltalanul kidobott pénzt és hiábavaló fejtörést, mert eredményteljes reklámpropagandát csak tapasztalatokban gazdag, elhivatott szakemberek fejthetnek ki.

Kérjen ajánlatot az erdélyi központtól: Arad, Palatul Banca Românească. — Telefon 520.

Legolcsóbb! — Legmegbízhatóbb! — Leggyorsabb!